

Excellenciás Püspök Úr! Tisztelt Professor Urak! Kedves Kollégák!

Amikor Fraknoi Vilmos, a vatikáni magyar kutatás atyja először lépte át az Archivio Apostolico Vaticano kapuját, ámulattal számolt be kollégáinak annak gazdagságáról, a magyar vonatkozású dokumentumok bőségéről. Ez az érzés azóta is hatalmába kerít minden magyar kutatót, aki a vatikáni levéltárban kutat, így természetesen engem is. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint az a tény, hogy a vatikáni és a lateráni bullaregisztrumokban csak V. Márton pápa pontifikátusa idejéből több magyar vonatkozású bulla maradt fenn, mint ahány pápai kiadvány Magyarország levéltáraiban 1000 és 1500 között összesen megőrződött.

Ez azonban nem jelenti azt, hogy a Rómán kívüli pápai oklevelek kutatása ne lenne fontos feladat. Hadd osszak meg tehát Önökkel egy személyes élményt. Épp a Vatikáni Levéltárban a lateráni regisztrumokat kutattam, és néhány nagyon érdekes bullára bukkantam Bakóc Tamás bíboros, esztergomi érsekkel kapcsolatban. Sajnos az örömöm rögtön elszállt, amikor otthon rájöttem arra, hogy a bullák eredeti példányai Magyarországon találhatóak, sőt, az elmúlt 200 évben több kiadást is megértek. Ekkor határoztam el, hogy készítek egy olyan segédletet, amely V. Márton pápa pontifikátusától a magyar középkor végéig, azaz 1417-től 1526-ig összegyűjti a Kárpát-medence levéltáraiban őrzött pápai kiadványokat és azok kiadásait.

Munkámra két inspiráló tényező hatott. 1953-ban Franco Bartoloni tett javaslatot az 1198-tól 1417-ig kiadott pápai oklevelek összegyűjtésére, majd halála után kezdeményezését Giulio Battelli vitte tovább. Battelli jött rá arra, hogy a kiadás egyetlen járható útja az országoként vagy régióként való publikálás. Így indult el az *Index Actorum Romanorum Pontificum* című sorozat, amelyben az elmúlt ötven évben nyolc kötet jelent meg olyan kiváló szakemberektől, mint Bernard Barbiche, Brigide Schwarz vagy Tilmann Schmidt. Ez utóbbi két történész egyaránt dolgozott ezen intézet falai között. Munkámra tehát egyrészt az *Index Actorum Romanorum Pontificum* célkitűzései hatottak.

Fontos törekvésem volt az is, hogy a kötetben szereplő forrásokat a nemzetközi tudományosság is minél eredményesebben használhassa. Részben ezért döntöttem úgy, hogy a kötetben szereplő eredeti oklevelek vizsgálata segítségével elkészítsem a kúriai hivatalnokok repertóriumát is. Ezzel a passzau egyetem neves diplomatika és paleográfia professzora, Thomas Frenz által évtizedek óta elkezdett, a pápai kúriai hivatalokban dolgozó személyek prozopográfiai és biográfiai gyűjtéséhez kívántam kapcsolódni. Munkám során tehát a másik fő inspirációm Frenz professzor volt, akinek munkássága előtt szeretnék e kötettel is tisztelni.

Köszönetet szeretnék mondani a Deutsches Historisches Institutnak, mint az egyik legpatinásabb római intézetnek, hogy otthont ad e könyvbemutatónak. Külön köszönetemet fejezem ki excellenciás Sergio Pagano prefektus úrnak, hogy elvállalta kötetem bemutatását. Mint egy egyházmegyei levéltár egyszerű levéltárosa nem is érhet nagyobb megtiszteltetés, mint az, hogy az *Archivio Apostolico Vaticano* vezetője ismerteti a munkámat.

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!